

UJVIDÉKI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 18 korona
Hagyományra 4 K 80 F.
Egy hónapra 1 K 80 F.
Egy napra 1 K 80 F.
Egy sorozat ára ráfűződött 6 Hilar.

Politikai napilap

Főszerkesztő:
Major József.

Feladó szerkesztő:
Dr. Szegedykötő Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 7.

Megjelenik
hétféle kivétellel mindennap.
Telefonszámok: Szerkesztőség 400.
Kiadóhivatal 180. — Nyomda 122.

Szlezák, Tisza István és a választójog

Dr. Szlezák Lajos Ujvidék országgyűlési képviselője folytatja a vitát, hogy teljesen megvilágítsa a választójog kérdésének elfoglalt álláspontját. Újabb reflektora elvárja a szemléket és a magyarázatot, most már igazán nem értjük, hogy tulajdonképpen mely megoldás az, amelyet dr. Szlezák Lajos — állván az elvi demokrácia legmagasabb piedestálján és egyuttal szorosán bukulesolva gróf Tisza István karjába — magának valli.

A szombati városi közgyűlésen történt megnyilatkozás jogot és formát adott nekünk, hogy nyílt kérdéssel forduljunk Ujvidék országgyűlési képviselőjéhez. Dr. Szlezák ma választól a jóesetben koncedálja, hogy tárgyalogossá irányított benünket, amikor cikkünkben kivételként leszögeztük, hogy emlékeztüljünk Ujvidék országgyűlési képviselője az általános titkos választójog programjával állott választól elé. Mivel azonban a szombati közgyűlésen csak az elvben létező általános titkos választójogi számlát a köztársaságnak és pedig oly furán, hogy állításai nyílt ellenkezőbe kerültek elvével — kérdeznünk bátorodunk, hivatkozván ítéletes ígretére, hogyan fogja érvényesíteni elvét a választójog reform 1917. évi alkotmányos tárgyalásán, mit semmi emléke nem maradt rák, hogy 1913-ik évben dr. Szlezák Lajos elveinek érvényesülést keresett volna.

Tépelődéseinkről dr. Szlezák Lajos a következő nyílt választól szabadt meg:

Feleletem egy el nem mondott választólra.

Az Ujvidéki Hírlap mai száma vezérlő cikkben foglalkozik a szombati városi közgyűlésen a Tiszakomány bucauztatása alkalmával elmondott beszéddel, illetve ennek választóljogi részével.

Tezsi ezt oly tárgyilagossággal, hogy megkérem a szerkesztőséget: adjon helyet lapjában felvilágosító cöráimnak.

A cikkiről két kérdés igazja látszólag.

Az első az, hogy mit mondtam én programbeszédemben az általános választóljogi ról?

A kérdés az, hogy miérrel választólhatnék, hogy miérrel kérek, mikor tudja?

En programbeszédemben a legnagyobb nyilvánosság előtt az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választóljog hívének vallottam magamat sans phrase.

Belső és őszinte demokráta meggyőződésemet követve, vallottam

magam e választóljog hívének oly időben és olyan kerületben, ahol ezzel a vallomással három választól nem szerezhettem és nem szerettem magamnak.

Kevés szó esett akkorjáról az általános egyenlő választóljogról és az is, ami esett, a pesti Vigadóban esett, keményen mint a jégcső, Károlyi, Apponyi, Andrássy, Tisza és még sok másnak ajkáról — a választóljog ellen.

Ezek közül csak Tisza maradt hí akkor is vallott felfogásához.

Senki jóhiszeműleg nem állíthatja, hogy az általános, egyenlő választóljog alatt akkor mást értettek és mást akartak volna megvalósítani, mint oly reformot, mely az általános választóljog elvi alapján állva, egy széleskörű, demokráta jogkiterjesztéssel az ugynevezett jogtalanoknak egy nagy kategóriáját juttatja választóljoghoz.

Hisz a munkapárt is az általános választóljog elvi alapján ígerte a reformot, pedig senki sem gondolta és senki sem várta a munkapárttól, hogy ezzel a Bokányi, Buchinger és társai vezetése alá helyezi magát.

Az 1913. évi választóljogi reformtörvény tényleg az általános választóljog elvi alapján készült, mert azt csak megengedte a cikkiről, hogy egy oly választóljogi törvény, mely széleskörűt juttat joghoz minden vagyon és minimális értelmű census, t. i. a bármely nyelven irni és olvasni tudás alapján, az általános választóljog elvi álláspontján áll, ha nem is valóítja azt meg teljes terjedelmében.

Es nagyon sajnálom, hogy a cikkiről tárgyilagossá fejtegetéseiben, oly primitív igazsággal szemben oly kritikára ragadtatta magát, hogy azt rabuliztikának nevezte.

De vigasztom: az igazság az marad a keresztén is.

Hogy az 1913. évi törvény a jogkiterjesztés mérve tekintetében nem felelt meg a hozzáfűzött várokoásoknak, ez maguk a reform megalkotól is elismerték és hajlandóknak nyilatkoztak a gyakorlati alkalmazásban felismert hibák oly formájú korrígálására, mely a mi ipari és gazdasági viszonyainkkal számolva, a jogkiterjesztől intencióknak megfelelt volna.

Nem beszéltek most azokról a további jogkiterjesztésekről, melyekre a kormány azóta határozta el magát, mióta a kérdés újabb és ellenállhatlan vehemenciával felszínre került.

Egy tehát bizonyos. Hogy az 1913. évi választóljog törvény az általános és egyenlő választóljog alapján áll már.

A másik igazság pedig az, hogy az Esterházy-féle reformtervezet, mely ellen már csak azért sem foglalthattam állást, mert az csak embrió alakban lett eddig bemutatva, szinte nem hozza meg általános, egyenlő, titkos, községenkénti, nőkre is kiterjedő választóljogot, pedig a választóljogi blokknak ez volt minden rendelkezésre álló lapban hirdetőoszlopa és kirakásban hirdettt szállóljoge, gyűléseken nagy garal hirdetett ultimátuma, minden előrendő kormányval szemben menyörgött mementója.

Es jött helyette egy „kompromisszumos tervezet”, „egy lépés előre”, amint ezt a választóljogi tigrisek maguk is elismerték. Es a tigrisek elfojtották vérengző természetüket, transzágták elveikkel és érzelmeikkel, kivették szájkülből a hamis tépőfogait, lábalkon pedig behuzták manikűrölől öökörmeiket és elmentek miniszteri és főispáni székekbe józanságot prédikálni.

En a cikkiről tetemes hívom az Esterházy féle embrióntis választóljogi reformtervezet.

Mutassa meg nekem, hol van abban az általános, egyenlő 50 százalékos analfabétát kizár. A Károlyi keresztiesek csak kivételt képeznek, azt is csak átmenetileg. Hol van a nők szavazoljoga? Es hol van az egyenlőség e választóljogból, mikor a vagyonli census is fennmarad és a 20 korona adót fizetől analfabéta voksol, míg a 19 koronát fizetől alkotmányi sáncain kívül fog gyönyörködni.

Lesz abban a kidolgozott, részletes reformtervben még egy-két akadály, melyen a jogra áhítóok nagy részének át kell ugraniok, hogy célhoz jussanak.

Sok polgártárs fog elvágódni ezeken az akadályokon és tovább vární, míg megnyitják részükre is a szabad pálya sorompóit.

Ezeken megfelletem a cikkiről második kérdésére is, hogy miképen kívánom érvényesíteni a választóljogi programomat a mostani kormánytervezet tárgyalásánál.

A dolog igen egyszerű. Nem kívánok pápább lenni a pápánál és fogom gyakorolni semmi által nem befolyásolt kritikai jogomat a javaslattal szemben. Senki és semmi engem nem akadályozhat meg ebben.

Egyéni érvényesülést sohasem kerestem a politálában, független vagyok és teljesen demokráttikus, egyéni meggyőződésem szerint fogok állást foglalni minden rendelkezéséhez a javaslattal.

De azért, mert ez itt-ott egy hajszányival tovább megy a Tisza-

féle javaslattal szemben, aminek módomban lesz esetleg csatlakozni is, pártállásomat és vezéremet el nem hagyom.

Még egyre kíváncsi a cikkiről.

Hogy osztom-e a nemzetiségektől való félelmet?

Nem osztom.

Az általános, egyenlő választóljog elvi álláspontján állva, nem lehetek amellett, hogy a nemzetiségek akár érdemi, a jogra vonatkozó intézkedésekkel, akár a kerületke fuufangos területi beosztásával joguk gyakorlatól megfosztassanak. Ez sommi összefüggésben nincs a nemzetiségi politikával.

Dixi et salvavi animam meam.

Ha a cikkiről be van avatva az ujvidéki blok alakuló ülésén történetbe, megsughatna nekem: vajjon ott is mindenki ezt a nézetet vallotta?

Egyből nem engedek.

Hogy a mi kulturális és gazdasági viszonyaink mellett, az ország érdeke kívánja, hogy a választóljog valamí minimális értelmű censushoz és egy bizonyos parányi gazdasági megállapodottsághoz legyen köve.

Az előbbi a demagógok mérgező tévanyai ellen kívánom szúrnamak, a parányi kis megállapodott existenciát kapcsolom gondolom, amely mintegy szent önzéssel kapcsolja össze a jogosítottait a társadalmi renddel.

A munkásságnak és szegény népnek, a gyengének és elnyomottak barátja voltam mindig.

De vallom, hogy a választóljog nem egyedül üdvözítől hit.

Ha nem teremünk előszörban a legtesőbb foktól a legalsóbbig egy korruptiómentes, kötelestündő, becsületes és a népet szeretől közigazgatást, ha léha stérebek helyett nem állítunk képzett, munkás, tisztaszándéku férfiakat minden polcra, ahol a nép égyicit intézik, ha a hangzatos elméletek és szavak nem öltének végre mér testet, akkor féltől, hogy továbbá is megmarad Madách legsötétebb világánczétének igazsága, amely Lucifer ajkáról így szól az ellágyult és hatalmáról önként lemondól piárához:

„Ah pháraó, rajongsz! hisz a tizedem A véget arra félt állata, Mely minden rendnek malman húzni fog, Amit te eldobsz, ő meg nem nyeri. Es új urat keres holnap magának.”

Megköszönve a tisztelt szerkesztőség szíveségét, a cikkirónak is maradtam szívesen üdvözlettel

igaz tisztelője:
dr. Szlezák Lajos,
Ujvidék országgyűlési képviselője.

A replika.

Ez a stílusos színes írás nem veszté erejéből, ha szerény kommentárunkat hozzáfűljük. Elsőnek is — ha az olvasó nem venné észre — figyelemzéstől börtönök, hogy az *Ujvidéki Hírlap* hasábjain akadémiailag vita kezd fejlődni az általános titkos választójog körül. Ez a vita jelenleg parlamentünk nagyjait is foglalkoztatja és amilyen szívesen vetjük, hogy dr. Szlezák Lajos a lapunkat tisztelt meg, hogy nézetét itt kifejtse, ugyanolyan örömmel hallottuk volna, ha amit itt papírra vetett, ugyanazt elmondta volna az ország képviselőházában. A képviselőházban mindenesetre egyenértékű választ váratott volna és valjuki be, talán szigorubban, mint amilyen az cikkirő most megköszönt.

Előre bocsátjuk, hogy nem akarjuk dr. Szlezák Lajos képviselőt egy hosszú essay írásával fárasztani. Becsületos nyíltsággal kérdeztük meg, mert a választókörzomségét joggal érdekelheti, mik az álláspontja. Mint az általános titkos és egyenlő választójog elvi alapján álló politikusknak, a választójog aktuális reformjával szemben? A válasz oly egyszerű, egy-két tollvonással elintézhető lett volna, akár ama kitöltött levelezőlapon, amelyen az az utasítás szerepel, hogy a nem kívánt rész törlendő. Ehelyett felvilágosításul kaptuk, hogy dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő a választásán az egyenlő titkos és közszégekenti választójog hívének vallotta magát sans phrase oly keirelben, ahol ezzel a vallomással nem tudott szerzenie magának három voksot. A késő esti órákban nem lehet utána járni, hogy tényleg megfellel-e az a városagnak. A legközelebbi jóvó igazolási fogja, hogy dr. Szlezák Lajos választói megelégszenek-e elvénuncióikkal, vagy talán elpártoltak közülük csak három, akik a választójogot mégis fontosabbnak tartják, hogy jogkiterjesztés helyett elfogadjanak elvi magyarázatokat.

Itt meg kell fosztanom dr. Szlezákot egyetlen vizsgától, igaz, hogy az igazság az marad a keresztfán is, de a politikában a logikának helytelen levelezésében eltűnik. Tegadjuk újból, hogy az 1913-as választójogi reform, amelyet dr. Szlezák Lajos támogatott, az általános titkos választójog elvi alapján készült. A szavazók száma 28 perccellett növekedett és hogy merénylet volt a demokrácia ellen, azt legjobban bizonyítja, hogy gróf Tisza István, egy szörnyűszülött gyermek apjának végső elkerelésében legkirívóbb pupját már el szerette volna simítani ennekülső. Ez azonban korántsem mutatja, hogy gróf Tisza István a javulás útjára tért volna. A tegnapi kompromisszum ajánlata amellől szól, hogy a feudalizmus grófia szívesen kezdene kalendát még az ipari munkásokkal is csak hogy a radikális jogok üdvétől elzárja az országot.

Újból ki kell jelentenünk, hogy nem támadjuk dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselőt, hogy védekezésében lemondással állapítsa meg, hogy az új kormány nem az a szélső reformot hozza, amit a választójogi tigrisek követelnek. Ugy fest mintha keveselmé, amit az új kormány hoz. Miután azt a mérész kontrasztot megsuhogtatja, hogy

egyéni demokratikus meggyőződése szerint fog a javaslatához esetleg esztlakozni és amellől hű marad vezéréhez, a vezérével ellentétben nem félti a demokratikus jogkiterjesztéstől a magyar nemzet szupremáciáját.

Mi a vitát tisztelettel befejezzük és csak annyit jegyzünk meg, hogy az általános, titkos és egyenlő választójog tényleg nem az egyedüli üdvözítő hit, hanem az egyedüli esz-

köz, amellyel a dr. Szlezák Lajos által felsorolt és fel nem sorolt minden igaz magyar ember óhajtott ideálok elérhetőek lesznek. Hogy pedig idézet álljon a mi replikánk végén is, idézzük dr. Szlezák Lajos programbeszédéből:

„En az általános, egyenlő, titkos és közszégekenti választójog hívének vallom magam sans phrase” . . .

Vázsonyi Vilmos nagy napja.

A képviselőház viharos ülése. — Óriási botrányok.

Budapest, június 26.

(Az Ujvidéki Hírlap tudósítójától.)
A képviselőház mai ülésén folytatták az indeminált tárgyalását.

Az első szónok *Abraham* Dezső, aki megvilágítja az előhalali választáson való szerepét. Utána *Pál* Alfréd félreértett szavainak helyreigazítása címén történt felszólalása után dr. *Deák* Béla, az apatinak eddig néma képviselője szólt fel és foglalt állást a választójog kiterjesztése ellen. Beszède folyamán, amelyben követte az eddig oly néma munkapárti fiatalags most oly agresszív viselkedését, nagy vihart idézett elő.

Utána *Vázsonyi* Vilmos egészségügyi miniszter állt fel a baloldali viharos, szünni nem akaró tapsvihara közt és mondott oly hatalmas, széleskörű és nagykonceptioju beszédet, amely oly lelkesedésre ragadta a baloldalt, amelyhez hasonló ünnepelettel a képviselőházban aligha látták. Máró gunnyal, éles szatírával s amellől az igazság és az érvek hatalmas legyvereivel „hengerelte le” a munkapárti spadasinokat.

Vázsonyi hosszasan foglalkozik azokkal az érvekkel, amelyeket Tisza a választójog ellen felhozott. Adatokkal bizonyítja, hogy a Tisza által 1913-ban tervezett választójogi reform nem 50—60 %-kal, hanem csak 28 %-kal emelte a választók számát. Utal arra, hogy Tisza ismételtén revizió alá vette választójogi álláspontját. Csak dogma volt 1913-ban az ipari munkásoknak adott választójog, mert az ipari munkásoknak három évet kellett eltölteni ugyanazon foglalkozási ágban, mert aki szabólegényből suszter lett, az Tisza szerint séríti a nemzet érdekét.

A választójogot nem *Kristóffy* kezdeményezte. A választójog a régi függelenségi pártunk sarkalatos programpontját képezte, sőt már *Kossuth* Lajos is az általános választójogot hirdette. Szemére vetik, hogy nem akarta *Kristóffy* választójogát elfogadni. Tette pedig ezt azért, mert *Kristóffy* az ő választójogával le akarta téríteni az a kormány ösvényéről. (Óriási taps és éljenzés a baloldalon.)

Tisza egyszersre különbékét akar kötni az ipari munkássággal a nép rovására.

Huszár Károly: Árulás a falu ellen!

Vázsonyi foglalkozik szótán Tisza tervével, hogy az ipari

munkásoknak 27 éves korában akarja megadni a választójogot. A cipész, a szabólegény már 27 éves korában lenne választó, ellenben a cipész és szabómester csak 30 éves korában. A gyáros nem szavaz, ha 30 éves, míg a munkásai, ha betöltötték a 30 évet, szavaznak. Utal a kifülből példákra és hangoztatja, hogy Magyarország nem maradhat egyedül izolálva abban az általános demokratizálásban, amely a világot most előliti.

Foglalkozik az élenc elhangzott személyes élt támadásokkal. Annál a beszédnél, amelyet *Aradón* 1913-ban elmondott, *Barabás* és *Lovász* is jelen voltak és gondolhatják-e valaki, hogy ezeknek jelenlétében támadta a középesszályt és árulta el a hazát. (Óriási taps.)

Szilnysky István: Kikeresztelkeket zsidók támadják Vázsonyi! *Ráth* Endre: Diszenti bocherek!

Vázsonyi: A munkapárti képviselőt vérvádja nem gátol engem a további munkában. (Óriási lármá a jobb oldalon, percekig tartó taps a baloldalon.)

Majd áttér *Szász* Pál tegnapi megjegyzésére, hogy Vázsonyink becsánatot kell kérnie a siroktól. Ezzel szemben megjegyzi, hogy aki nem akarja a választójogot megadni a fronton harcoló katonáknak, az kérjen becsánatot a fronton levőktől. (Óriási zaj.)

Szász Pál: Nem igaz, hazudik! (Óriási zaj.)

Zabraczky József: Az igazságügyi miniszter hazudik. (Óriási lármá a baloldali felugrik, öklök emelkednek a levegőbe.)

Előnk rendretartásija *Szász* Pál. *Vázsonyi* Vilmos ezekre a durvaságokra, amelyeknek célját jól ismerem, nem reagál. (A baloldali percekig ünnepli Vázsonyit.)

Vázsonyi Vilmos: Ilyen gyálatosságok ellen védekezésem felesleges. Becsületben és tisztességes munkában élőtől multim felment azoktól. (Óriási taps a baloldalon.)

Fekildalások a baloldalon: Fel kell osztalni a Házat!

Vázsonyi azzal végzi beszédét, hogy a katonák, ha hazajönnek a fronttól, nem fognak forradalmat csinálni, mert több jogot kapnak. (Szünni nem akaró taps és éljenzés a baloldalon. Az egész baloldali felugrik, körüveszi Vázsonyit, amely ünneplés a folyosón is folytatódik.)

Az első szímetet rendel el.

A szentet után *Szász* Pál személyes kérdésben kijelenti, hogy Vázsonyi mellékvágyára vitte a vitát.

Gróf Pongrácz János: Vázsonyi az ország szegénye! (Óriási zaj.)
Eitner Zsigmond: Mit akar ez a lókupec?

Molnár János a néppárt bizalmát tolmácsolja, majd *Rakovszky* Iván kel ki hevesen a kormány ellen. Részletesen foglalkozik az általános választójoggal és heves harcot hirdet ellene.

Délután *Rakovszky* Iván folytatja beszédét.

Mihályi Tivadar a nemzetiségi álláspontját fejtegeti és védelmébe veszi *Pop-Csicsót*. A románok zöme ragaszkodik a magyar állameszméhez.

Richter János bizalmatlan a kormánnyal szemben.

Beck Lajos Károlyi párti pénzügyi kérdésekkel foglalkozik.

Desbordes E nő heves támadásokat intéz a kormány ellen. A vitát holnap folytatják.

Budapest, június 26.

(Az Ujvidéki Hírlap tudósítójától.)

Telintettel arra, hogy a költségvetés tárgyalásának utolsó napja van, a feliratkozott szónokok csak egy félórát beszélhetnek. Az első szónok *Andrássy* Gyula gróf lesz. Holnap *Gündöch* Guidó, a mezőgazdasági szabadságoások ügyében interpellációt mond el.

Az új osztrák kormány bemutatkozása.

Basel, június 26.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Reichsrath mai ülésén az új kormány bemutatkozott és *Seidler* Ernő lovag miniszterelnök kijelentette, hogy az új kormány a parlamenti tényezőkkel akarja lehetővé tenni a reá váró feladatok megoldását. A kormány leg-sürgősebb teendője a halasztást nem tűrő állami feladatokat tétő alá hozni. Más ambíciója nincs, mert a kormány ideiglenes jellegű és csak a népképviselői politikai előfelteletit akarja megteremteni.

A pénzügyminiszter több törvényjavaslatot nyújt be és kijelenti, hogy őszel előterjeszti a költségvetést és megállapítja, hogy a hatodik osztrák hadikölcsön eredménye legalább öt milliárd.

A honvédelmi miniszter foglalkozva egy német képviselő interpellációjával büszkén kiemeli, hogy a háborúban az összes osztrák nemzetiségek példás hősiességgel harcoltak és minden átlagosító támadást visszautasít.

Lloyd George a hadihelyzeiről.

Hága, június 26.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Lloyd George angol miniszterelnök pénteken *Giawgomban* az általános hadikélyzeiről fog nyilatkozni.

Fellázadt orosz hadi-zárló.

Köln, június 26.

Néhány nappal ezelőtt egy egész orosz hadosztály fellázadt.

Bucsulakoma Matkovits főispán tisztelére.

Szombaton délután bucsuzott Ujvidék törvényhatósága a távozó Matkovits Béla főispántól és azok a jelkes óvodák, amelyben a távozó főispánnak része volt, bizonyították, hogy a közel nyolc évi működése mely nyomokat hagyott maga után és az egész társadalom osztalán elismeréssel viseltetik iránta.

Kedden este Matkovits Béla tisztelére a Polgári Lövéldében rögzített baráti összejövetel volt, amelyen Ujvidék társadalmának minden rétege nemzeti és vallás-és pártkülönbösg nélkül nagy számmal volt képviselve.

Dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő bucsuztatta a társadalom nevében a távozó főispánt. A háborúra való tekintettel lemondottak a Magyarországon szokásos bucsuzó áldomáról, ehelyett barátságos beszélgetésen akarták kimutatni az összpolgárság szeretetét és ragaszkodását, amely polgárság hálással fogja megőrizni emlékében azt, hogy a főispán volt az, aki a város belbékét és az egyetértést megőrizni tudta. Itt időzése alatt lakodalman szorgalommal és szeretettel teljesítette feladatát és ezt a polgárság nem felejté el neki soha.

A főispán egészségére írta poharát. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Matkovits Béla főispán köszönte meg a spontán meleg óvodát, a szeretetnek és ragaszkodásnak kitüntetelt megnyilatkozását. Jól tudja, hogy monumentális létesítmények nem tehetik emlékeztessé itteni működését, de azt az érdemet magának tulajdonítja, hogy Ujvidék a város különféle nemzeti és vallásfelekezetei között a társ békét helyreállította. Érzékenyen bucsuzik Ujvidék társadalmától, amelyet szívébe zárt.

A beszédet jelkesen megénezték. A közel 400 fős társaság éjjelén kezdett oszladozni.

Vanderveide Pétervárot

Stockholm, június 26.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Valamennyi oroszországi katonai és munkásbiztonságos ülése Vanderveide a következőket mondotta:

A hadicélok tekintetében teljesen egyetértik Oroszországgal. Minden háborút visszautasítok, kivéve a felszabadító és örvédelmi háborút. Véget vetettek a despotizmusnak és szabad, boldog állam vagytok. Testvéreitek, a belga munkások Vilmos császár rabbszolgái. Kedvező benyomással távozom Oroszországból, azzal az erős hittel, hogy az orosz forradalom az egész világot felszabadítja.

A kongresszus elnöke kijelentette, hogy Oroszország minden békét visszaad, a belga szabadság ép oly értékes nekik, mint Oroszországé.

A stockholmi általános kongresszus elhárászása

Stockholm, június 26.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A június 28-ikára összehívott stockholmi kongresszus bizonytalanság időre elhárászották.

1800 olasz fogoly a harci eredménye.

— Osztrák-magyar hivatalos jelentés. —

Budapest, június 26.

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR ÉS DÉLKELETI HARCTÉR: Változatlan.

OLASZ HARCTÉR: Június 25-én császárvadászok és a nyugatgalicai 57 számú gyalogezred részleg alapos előkészítés után a leghatásosabb tűzérési támadással vitéz, szivós harcban teljesen visszafoglalták a Sugana völgyi dére fekvő határgerincen még az ellenség kezében levő állásrészeket. Legénységünk vitéz magatartásán az ellenség minden ellenállomása meghiusult. Eddig itt körülbelül 1800 foglyot, köztük 44 tisztet szállítottunk be.

A vezérkar főnöke.

Véres francia támadások a Hurtebise-majornál.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, június 26.

A nagyfőhadiszállás jelentés:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadserege: Az arcvonal mentén a tűzérsek helyenkint nagy löszepazárlással harcoltak egymás ellen. A gyalogsági állások ellen csak egyes szakaszokon irányult a tűz és többnyire felderítő előretörések előkészítése céljából, amelyek többször árokharcokra vezettek.

A német trónörökös hadserege: Vaux-Honnald jun. 21-én és 22-én lefolyt harcok óta szilárdan kezünkben levő árkokat a franciák erős tűz alatt tartották. Elénk tűzharc után a franciák Hurtebise-majortól északra megtámadták azt a magaslati állást, amelyet nemrég elfoglaltunk. Az ellenség nagy veszteségei ellenére, amelyeket rohamhullámai tűzünkben szenvedtek, néhány helyen behatolt vonalainkba. Rögzítő meginduló ellentámadásunk legnagyobb részét kivette ökel. A tűzérési tevékenység tiszta időben az Aisne és a Champagne-arcvonal más helyein is igen élénk volt. Tahuretől délkeletre egyik rohamcsoportunk vállalkozása a szándékolt eredményei végződött.

Aibrecht württembergi herceg hadserege: Nincs különös esemény. Richthofen báró kapitány a két utóbbi napon légi harcban 54-ik és 56-ik, Almenröder hadnagy pedig tegnap 30-ik ellenfelét győzte le.

KELETI HARCTÉR: Lucktól délnyugatra, valamint a Stripa és a Dnjester között az élénk harci tevékenység tart. Többször elűztünk portyázó osztagokat.

MACEDON ARCVONAL: A helyzet változatlan. Előtéri ütközetekben a bolgárok főlényben maradtak.

Lásd a 2. oldal 1. és 2. szálalásos részét.

A franciák megszállták Athént.

Genf, június 26.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Athénből jelentik: Jonnart főmegbízott Zalmisz mialiszter-elnökhez jégyzelt el intézett, amelyben felszólítja, hogy a felszólított kamarát sürögösen hívja egybe. Zalmisz erre benyújtotta lemondását. Az új venezizista kormányt holnap esketlik meg.

Basel, június 26.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Vasárnap a franciák megszállták Athént és a venezizistáknak általános amnesztiát adták.

A spanyol alkotmányt felülggesztették.

Madrid, június 26.

(Szikratávirat.)

A spanyol kormány az alkotmánybiztosítékokat felülggesztette.

Svájc új szövetségi tanácsosa.

Bern, június 26.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Hofmann helyébe új szövetségi tanácsosnak Adolt nevezték.

HIREK.

♦♦♦♦

Polónyi Géza titkos tanácsos. Budapestről jelenli tudósítónk: Miként politikai körökben hírlík, a király Polónyi Gézát legközelebb valóságos belső titkos tanácsossá nevezi ki.

A delegáció ősszel ül össze. Bécsből jelentik: Itteni politikai körök véleménye szerint a delegáció ősz előtt aligha fog összeülni.

A katonai bíróság illetékeségének korlátozása. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány a legközelebbi napokban foglalkozni fog a katonai bíróságnak a polgári személyekre is kiterjedő illetékeségével és azt úgy akarják korlátozni, hogy a polgári személyekre kiterjedő részt csak a hadművelési területeken tartják fenn.

Bácskeresztur új jegyzője. Bácskeresztur képviselőtestülete kedden tartott ülésén Takácsi Andort nagy lelkesedéssel Bácskeresztur jegyzőjévé választotta meg.

Eljegyzés. Fál Gyula eljegyezte Kántor Mariskát. (Minden külön értesítés helyett.)

A bacska görög-katolikus gyűlés. A bacska gör. kath. esperesi kerület lelkeszei Labos András esperes elnöke alatt Bácskereszturon tartották meg az évi rendes gyűlést. amelyen a kerület valamennyi lelkesze megjelent.

Uj járási orvosok. A távozó bácsmegeyi főispán dr. Dembitz Sándor palánka községi orvost palánka, dr. Krausz Alfréd szilbácparragi körörvot hódsgái járásorvossá nevezte ki.

Schönwald Adolf ellen megszüntették az eljárást. Bécsből jelentik tudósítónk: Schönwald Adolf ellen, akit az ismert Krantzperben hamis tanuvallomás miatt vád alá helyeztek, megszüntették az eljárást.

A budapesti Apolló-kabaré Ujvidéken. Maly Gerő, a budapesti Apolló kabaré országserzte híres komikusa Szalontai Ferikével, a fővárosi kabarékt innepelt szubrettjével és H. Várdi Elzával, a borsos kabarédivával, Pásztor Zoltánnal és Hetenyi-Heidelberg Albert zongoraművésszel szombaton és vasárnap elsőrangú műelőzetet szerez az ujvidéki közönségnek. Szalontai Ferike, ez a temperamentumos, kiforrott művész gyönyörű éneksszámaival bizonyos, hogy első csapásra meghódítja az ujvidéki publikumot. „Kopogó” kupléját utánezhatatlan graciozitással adja elő, Várdi Elzával együtt éneklék a „Százerek zenéje” híres éneksszámaival. A humor Maly Gerő és Pásztor Zoltán szolgálják és gondoskodnak arról, hogy a publikum a kacagásból ki ne fogyjék. Az elsőrangú műelőzetet ígér előadásokra szóló jegyek az Ujvidéki Hirlap kiadóhivatalában kaphatók.

Egy kiló füstölt szalonna egy hónapra. A városi szalonon ezuton közli, hogy a régi gimnáziumban levő helyiségben jelenkint és havonkint egy kiló füstölt szalonát szolgáltat ki. Akik a városi szalon-

nára igényt tartanak, bejelentőlapjaikkal olt jelentkezzenek.

Jún a vöröskeresztes gyűjtőkösi. Az ujvidéki vöröskereszt választmány minden elkövet, hogy az idejé Páter Pál napi jótékony gyűjtés a komoly mozgalomból meglátott sikert eredményezze. A mai napotól fogva az ismeretes vöröskeresztes gyűjtőkösi járják be a város forgalmasabb utcáit s kúrtszóval figyelemztetik a jótékony közönséget a szíves adakozásra. Mindennemű értékkel bíró használati tárgy vagy élelmiszer szívesen fogadott ajándék, melyet a kórházi beteg katonák s a hadbavonult hátramaradtait segélyezi a vöröskereszt. Az értékes adományok egy később meghatározandó, de a m. kir. lottójövedéki igazgatóságtól máris engedélyezett tárgysorsjálékon kisorsoltnak, addig is közszemlére tétetnek az e célra a Kossuth Lajos utcában kibérelt üzleti kirakat helyiségben. Az I. koronás sorsjegyeket a jótékony hölgyek és az erre meghatalmazott hűadonok és ifjak árusítják. A sorsjegyek vásárlásával a jótékony célt támogatjuk, de a nyereséget esélyen is közfeltekvők, mert majdanc minden második sorsjegy nyer.

Izgalmak a strandon.

Egy kisleány a Dunába fullt.

Az ujvidéki dunsai strandfűrdő ma az izgalmak délutánja volt. A Duna szélid habjaiban fűrdő közönség a legnagyobb könnyelműséggel merészkedik a mély vízbe és ma megtörtént, hogy egy kisleány helástól telte a habokban és még két emberélet forgott a legkomolyabb veszedelemben.

A strandfűrdő szomszédságában levő ingyenfűrdőn történt a halálos szerencsétlenség. *Palkovics Gizike* nevű 8 éves leány, egy házmesternek a gyermeke, több gyerek szemelátára belefordult a Dunába. A rohanó habok az uszni nem tudó leányt magukkal ragadták. A parton álló gyerekek segítségért kiabáltak. Mire azonban a strandról a segítség megérkezett, a kisleány már nem volt látható. A szerencsétlen Gizike holttestét esőig nem sikerült megtalálni.

Hat óra tájban *Welsz Jánosné* és *Schossberger Erna* keríttek veszedelmes helyzetbe. A zászolokon túl merészkedtek és *Welsz Jánosné*, aki nem tud uszni, *Schossberger Erná*ba kapaszkodott. *Schossberger Erna* elvesztette a lélekjelenlétét és mind a két hölgy fulladozni kezdett. Elsőnek dr. *Endrőczy Mihály* ügyvéd sietett a nők segítségére, azonban ő is az örvénybe sodródott. Nagynehezen sikerült egy csónakba kapaszkodnia. A két nőt kis diákok szabadiótták ki veszedelmes helyzetéből. *Weisznét*, aki már elvesztette az eszméletét, egy *Mandi* nevű gimnazista hozta a partra és *Schossberger Erná*nak *Kron János* segítette, hogy a partra érhesen. *Weisznét* mesterséges lélegzéssel sikerült életre kelteni.

Ez a három eseti illusztrálja, hogy a strandon erőlyes rendszabályokat kell elrendelni.

ADRO HIRDETÉSEK.

Használt de jókarban levő gyalupadót megvételre keresek. Magyar-utca 47.

Megvételre sürögösen keres egy erős stráfkocsi és egy pár erős igazsólőszerszámot. Ujvidéki szappangár.

Csinosan burtozott utcai szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Cim Alkotmány-utca 19.

Kifutó fiut azonnal felvesz az Ujvidéki Hírlap.

Jolánka csavargözöson egy tapasztalt hajógép fűtő alkalmazást nyerhet azonnal. Bővebb felvilágosítást ad Wolf és Trostler Duna-utca 6.

Burtozott utcai szoba, tagas külön bejárattal azonnal kiadó. Petőfi-utca 6.

Elveszett briliáns-nyakék hosszukás, 15—17 kövel, kedden délután a posta és a fűtő közl uton. Becsületes megtaláló illó jutalom ellenében adja át Teubner János irodájában Kossuth Lajos-utca 51.

Ujvidéki Kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

950/917. szám.

HIRDETMÉNY.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár elnöksége ajánlatot kér az *Andrási utca 30.* szám alatti székház, utcai és udvari ablak és ajtóok elapos kijávitása esetleg újakkal való pótlására.

Az ajánlatok legkésőbb július 5-ig a pénztár helyiségében zárt borítékban adandók be, következő felirással:

Ajánlat a 950/917. számú hirdetményben kiírt javítási munkálatokra.

A beérkezett ajánlatok folyó évi július 10-én bontatnak fel.

A javítási munkálatot legkésőbb augusztus végéig befejezendők.

Ajánlattétel előtt a végzendő munkálatok a pénztár helyiségében megtekintendők.

Ujvidék, 1917. június 25-én.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár elnöksége.

A Dungserszky színházban

A budapesti Apollo

Szombaton jun. 30-án és vasárnap július 1-én délután és este vendégszerepel.

Fellépnek:

Szalontai Ferike. Váradi Elza. Mály Gerő. Pásztor Zoltán és Hetényi Heidelberg Albert zeneszerző.

Helyérek: A rendszeres színházi helyérek.

Jegyek előre válthatók az **UJVIDEKI HIRLAP** kiadójában.

ELADÓ BIRTOK.

Az ujvidéki határ közelében, 3—30—40 holdas szállások, a legjobb bacsikai termőföldekkel eladók.

Vevők forduljanak

TORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ

Ujvidék Winkle-palota, K. L. n. 37. (Markovics Sz. D. üzlete mellett)

Telefon: 297. Sürgőnycim: Forgalm.

Szöbeli vagy írásbeli felvilágosításokat díjtalanul adunk.

Gyerek mellé leányt keresek. Cim a kiadóban.

Tegnap délután elveszett egy fekete erszény 200 koronával és két gyűrűvel a Futaki-uton. Becsületes megtalálója keretik jutalom ellenében átadni a kiadóhivatalban.

PEZSGÓDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 65 fillérért darabját, palackdugót 6 K. kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Uj palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

ROBICSEK ADOLF
BUDAPEST Nefelejts-utca 15.

TIVOLI
június 27., 28. és 29-én.
Szerda csütörtök Péntek

A magányos úr

elsőrendű dráma 5 felv.

A főszerepben:

M I A M A Y

Szén és Koks

előjegyzőt az **Ujvidéki Népbank** figyelmessé teszi és értesíti, hogy a téli magán szükségletek leszállítása illetékes helyről nyert közlés szerint előreláthatólag július augusztus szeptember hónap fog eszközöztetni. A leszállításnál első sorban azok jönnek tekintetbe, kik a tüzelőanyag hozzávetőleges árát (koks 11 kor. porosz szén 12 kor. ab raktár) intézetünkkel letétbe helyezik. Árak hivatalosan fognak megállapítani. Leszállolás a szállításkor történik. A jelenlegi viszonyok folytán az előjegyzés, mint az ár letétbe helyezése **semmiféle kötelezettséget** nem ró reánk.

Ujvidéki Népbank részvénytársaság.

2212/917 kig. szám.

Tiszakámánfalva községben üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mundaokat, kik ezen állást enyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket nálam 1917. évi július hó 1-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása áll:

1. Szabad lakás 1 hold btelekkel.
 2. Középszín fizetés évi 1200 korona.
 3. A községtől 5 hold szántóföld haszonélvezet.
 4. Az állami kincstártól 10 hold szántóföld haszonélvezete, melynek időleges haszonélvezete személynéz van kötve, azért a megválasztott jegyzőnek külön folyamodni kell.
- A földek állami adóját és illetéket egyenértékűt a jegyző fizeti.

Titelt, 1917. június 22-én.

MILICS JÁNOS
szolgabíró.

Legjobb minőségű faszandát

Szám: 17—20 21—24 25—28 29—32

Ár K. 4— 4:50 5— 5:50

Szám: 33—36 37—40 41—43 44—46

Ár K. 6— 6:50 7— 7:50

Válódi talpbőrhol készítve talpvédő

Férfi Női Gyermekek

K. 3— K. 2:80 K. 2—

Strand-fűrdőruha K. 10— 15— 20— 40—

A Nagy Áruházban Ujvidéken.

